

Neopredlaži se dopis na Matije...
Kada list ne dođe na vrijeme...
Beklamacija.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom raste malo stvari, a sloga sve pokriva. Naz. posl.

Izdat svakog četvrtka na cionu...
Dopis se ne vraća ako se...
Nablijezavali listovi se...
Na malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija nalazi...
se u Via Farnese br. 14.

Prešni predlog

zastupnika *Spinčića, Dr. Laginja* i drugova...
Pokrajina Istra imala je jedva...
Prema koncu ljeta i prve dane...
Na temelju recenoga postavljaju...
U formalnom obziru predlažu...
U Beču, 24. septembra 1897.

razpolaganje za oštećene krajeve...
U ostalom vrijedno je pripomenuti...
Zastupnici raznih pokrajina...
U trećoj sjednici predložila je...
Drugi dio zakonske osnove govori...

Državne podpore prilikom raznih nezgoda.

U proljeće, za vrijeme ovieta...
Zastupnici raznih pokrajina...
U trećoj sjednici predložila je...
I od prije, iz molba raznih...
Zastupnici svaki u svojoj skupini...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

već obće korisne javne radnje...
U odnosu na prešni predlog...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

Iz carevinskoga vieća.

Zastup. naroda bili su sazvani...
Većina došla jih je dan i dva...
Zastupnici svaki u svojoj skupini...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

se omogući viećanje proti obstrukcionistom...
Razlikost mnijenja glede postupka...
Najstariji zastupnik *Dr. Zurkan*...
Obstrukcionisti Niemci kušali su...
Medju tim bilo je prikazano već u...
Glavne stralice obstrukcionista...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

PODLISTAK Istarski razgovori.

Preporučeni na razmišljanje svim Istranom...
(Ive je iznio mnogo škole i mnogo...
III. Što su to Slaveni, pak Hrvati?
(Nastavak.)
Ive: Istina je, Mate, da smo mi Hrvati...
Mi priznajemo, da smo i mi Slaveni...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

PODLISTAK Istarski razgovori.

Preporučeni na razmišljanje svim Istranom...
(Ive je iznio mnogo škole i mnogo...
III. Što su to Slaveni, pak Hrvati?
(Nastavak.)
Ive: Istina je, Mate, da smo mi Hrvati...
Mi priznajemo, da smo i mi Slaveni...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

to samo po sebi razumije. Isto je tako...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

što n. pr. oni ne kažu, da su Germani...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

sejano, kako kad bi Madjar ali Kinez...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...
Isto je tako s Čehom, s Poljakom...
Pitaj ti malo Čeha, što je on...

obično. Večer prije da se je zabavljao, nit je što svojoj ženi i djetci rekao o dvo-boju. Bio je napravio oporuku. Veli se da je i duzvoln za dvoboj pitao Njegova Veličanstva, al se naveli, da bi mu ju bilo dalo. Svakako prije dvoboja položio je u ruke Njegova Veličanstva sve državne časti, naročito predsjedništvo ministarstva, al ga je pak opet dobio. i uređovao još istoga dana.

Taj dvoboj je izvanredan događaj, kakova još ova polovica monarhija nije doživjela. Listovi su puni toga događaja; u Beču se prvih dana tako reknu nje ni govorilo o drugom. Sud o tom činu je prerazličit. Stalno je, da je dvoboj zabranjen i po crkvenih i po državnih zakonih. O tom nema razprave, da mora i Bađeni i Wolf odgovarati pred Bogom vječnim sudcem, i pred ljudmi, svjetskim sudci za svoj čin. (Sudbeno se neće proti njim postupati. Op: Ur.)

Njegovi protivnici zahtijevaju, da radi toga čina mora odstupiti, da nesmie već na čelu države biti. Židovska „*Neue Freie Presse*“ na jednom je postala stroga katoličkinja. Dok su se magjarski ministri duelovali, ona je to odobravala, nije znala za katoličke zapovjedi. Dapače nazivala je Dra. Luegera kukavicom, jer nije htio dvoboja biti. Sad bi htjela radi dvoboja srušiti vladu grofa Bađenija, koji drži pogibeljnu za židovsko liberalstvo.

Drugi kažu, da se on nebi bio imao duelovati, on, ministar-predsjednik, osobito sa onakvim zastupnikom kakav je Wolf; da je mogao nemariti za sve uvrede ovoga; da nije smio na kokcu stavljati svoja života i to još radi onakva čovjeka. Tretiti ga izpričavaju, da nije doista smio duelovati se, al da je morao.

Priznavaju svetost i crkvenih i državnih zakona, al dodaju, da čovjek kadkad dođe u takovo razpoloženje, da nemisli na zakone nit na ništa, nego da radi po svojem hipnom čuvstvu. U takovom razpoloženju da je bio i grof Bađeni. On je bio ružno vriedjan i kao državnik, i kao Poljak i kao čovjek, i to u carevinskom vieću od zastupnika, gdje neima načina, kako da čovjek uvrede odbija. On da je trpio i snašao već u proljetju, i sada prvi dan, i drugi donekle. Al konačno mu je uzkipilo. Zaboravio na sve obzire činio je samo za svoju čast, i učinio što je učinio.

Četvrti vele, da je to stvar njegove savjesti. On je svukao državnika, bar za biv, i učinio ono, na što da ga je tjeralo njegovo osobno čuvstvo, njegova osobna čast Nek sam odgovara pred Božjim i ljudskim zakonom.

Upliva na poslovanje u parlamentu ima taj događaj nekoliko već sad. Već za petak večer, pak za subotu prije podne bila je sazvana sjednica parlamentarne komisije većine, u koju je imao doći i grof Bađeni, da se utauači odnosaj izmed vlade i većine. Te sjednica nabijsaše. Grof Bađeni htio je je koit sebe, prem račun, nedjelju, al su članovi odbora većine, obzirom na njega, za sad otklonili sjednicu, dok mu naime rana bar ponekle zacielu.

Dva občinska načelnika pred sudom.

Prošle godine negdje u septembru ili oktobru mje-eću Puljski list „*Il Giovine Pensiero*“ napao je na gosp. Dr. Andriju Stangera, načelnika občine Volosko, i predstavio ga kao klevetnika Veprišačkoga načelnika g. Ivana Andreičića — pardon... Sig. Giovanni Andreičić-a.

Ta napadaj temeljio je Puljski list na očitovanju nekoga Josipa Andreičića iz Veprišca, izdanom u Veprišačkom občinskom uredu, u kojem očitovanju isti Josip Andreičić tvrdi, da nije nikada ni uputio ni ovlastio odvjetnika Dr. Stangera, da u jednom utoku koj je bio ovaj sastavio, te odpremio u ime njegovo (Andreičića) u visoko c. k. namjestništvo u Trstu u poslu podjeljanja obrtne dozvole za krčmarenje, uztrvudi, da se je možda občinska oblast Veprišačka na upit c. k. kotarskog poglavarstva izrazila nepovoljno glede te dozvole, jer da Andreičić nije htio glasovati kod posljednjih izbora za Andreičić-a, kako ga je ovaj nagovarao. Dr. Stanger, da je dakle to sam od svoje volje pisao, samo da Andreičić-a pred višim oblastni ocrni.

Dr. Stanger nije mogao tražiti zadovoljštine od talijanskog lista iz jurve poznatih razloga, ali se ipak obistinila i ovaj put ona poznata: „prisegla je zemlja rajnu, da se sva otajna zasnju.“

Koncem prošle godine tužio je naime g. Giovanni Andreičić Josipa Andreičića

radi uvrede poštenja. Na razpravi branilo je obtuženoga odvjetnik Dr. Stanger i pošto se je dokazalo, da tužba nije bila utemeljena, bio je Andreičić rješeno obtužen. Kod te razprave gosp. Giovanni Andreičić, zahtijevajući kaznu Andreičića, izjavio je, da je isti već više puta zlo u njem govorio, pače i u jednom utoku, podnešenom na c. k. namjestništvo, da ga je ili on ili Dr. Stanger obudio, da je naimu u uređovnom postupku stranci postupao. Pozvav Dr. Stanger Andreičić-a, da se bolje izrazi odnosno dokaže, što tvrdi, odgovori isti Andreičić, da je istina što je rekao, jer da ga je Dr. Stanger u njekom utoku klevetao, a, zato, da ima dokaz u očitovanju, što ga je potpisao isti Josip Andreičić.

Odvjetnik Dr. Stanger tužio je usljed toga Ivana Andreičić-a radi uvrede poštenja, a na razpravi obdržanoj dne 24. febrara t. g. u Voloskom izkazao je svjedok Josip Andreičić, da je istina, da je Andreičić njega nagovarao, da glasuje za njega kod posljednjih izbora za zemaljski sabor; da je on Andreičiću odgovorio, da neće ni za njega ni za drugoga, da mu je Andreičić na to odgovorio „Ti si tovar kako i on, s kim držiš“, da je on ovlastio i uputio g. odvjetnika Dra. Stangera, da to spomene u utoku, jer je to smatrao je-dinim uzrokom slabe informacije u poslu dozvole obrta, i da nije istina, da je to ikada rekao niti potpisao, znajući što potpisuje, da je to sam Dr. Stanger izmislio i da ga na to nije ovlastio; on (Andreičić) da je doduse bio pozvan lanjske godine dva puta u občinski urad i prvi put, da je pred 4—5 obd. savjetnika bio zapitan, da li je istina, da je on u nekoi krčmi u Poljanah govorio nešto proti načelniku Andreičiću, a on da je odgovorio, da nije, jer da u rečenoi krčmi nije niti bio već više godina — i na to, da je bio pozvan, neka potpiše, da to nije istina a on, budni da u istinu nije govorio, potpisao je drage volje jedan arak papira, na kojem je bilo nešto napisano.

Nadalje izkazao je na istoj razpravi Josip Andreičić, da je drugi put bio pozvan na občinu i da mu je ondje bio pročitán utok od njega potpisán i upravljen na c. k. namjestništvo, da je bio upitan, ko da mu je utok sastavio, a on da je odgovorio: „Dr. Stanger“; da je nadalje bio pitan, da li je istina, što je ondje pisano, a on da je odgovorio, da je i da je utok pisan po njegovoj volji. Na to da su svi prisutni počeli na njega vikati i pošto su ga naprtili savkovntim mgarci, da je pobjegao iz ureda, bojeći se, da ga nebi još tko udario. Taj put — izkazuje nadalje Andreičić —, kad se je govorilo o utoku i Dru. Stangeru, da nije ništa potpisao, dapače da nije niti vremena imao stogodji potpisati, jer se je opsovao morao naglo iz ureda odaljit. Andreičić je očitovao, da on nije nikada potpisao, znajući, očitovanje, na koje se je Andreičić pozivao.

Usljed toga bio je Giovanni Andreičić, načelnik Veprišački, kojega je branio tršański odvjetnik Dr. Basaggio, osuđen radi prekršaja uvrede poštenja po §. 487 k. z. na 10 (deset) for. globe odnosno na 2 (dva) dana zatvora, kad nebi globu platio.

Proti toj osudi nložile su obje stranke utok, na što bje uređena razprava pred zemaljskim sudom u Trstu za dne 28. augusta prošloga. Giovanni Andreičić bio je zastupan po odv. Dr. Basaggio a Dr. Stanger po odv. Dru. Ribafu.

Prizvano sudište navižilo je utok Dra. Stangera te povisllo kaznu, izrečenu proti Giovanni-u Andreičić-u, na for. 20: — (dvadeset) globe odnosno 4 (četiri) dana zatvora i na izplatu troškova prece i druge molbe.

„Il Giovine Pensiero“ ništa ne piše ob ovoj stvari, a zna i zašto; mi pak obzirom na izkaz svjedoka Josipa Andreičića opažamo, da se je i ovog puta obistinila narodna poslovica, da „laz gdje ruca ne večera“ i „zaklela se zemlja rajnu, da se sva otajna zasnju.“

Mi smo na ovaj način doznali, kako je bilo potpisano ono očitovanje Josipa Andreičića, tiskano u „Giovine Pensiero“ i tko ga je dao u javnost, — što sve nebi smo bili možda nikad mogli doznati, da nije Andreičić bez razloga bio tužio Andreičića radi uvrede poštenja.

Više o stvari nećemo, da pišemo, jer si o njoj može svatko sam svoj sud stvoriti.

Dopisi.

Iz Poreštine. U Zbandajah (Sbandati) od pamtičevka se je pjevalo kod svete mise hrvatski, nego otkada je došao tam glasoviti talijan Toto, nije rjeđu to pravo bilo, pa se je zato pobrinuo, da se po-

moću biskupa zabrani. Biskup svojim posebnim ukazom naloži, da se izpodrine kod svete mise hrvatski jezik i da se na nadomjesti latinskim, na što puk i pjevaci nepristanu, zato sada u nedjelje i blagdane se čita tih misa, kako u delavne dneve, radi toga je nastalo veliko nezadovoljstvo i smućenje u puku. Toto bijaše premaknut u Novu vas sa velikim svojitu zadovoljivostim, u nadi, da će mu i tamo liepo cvietiti njegove talijanske rožice, al se jedan lito vara. Naša biskupija je pravi „Refugium“ za nekoje od onih popovah, protjeranih od drugih biskupah; ona ih sve pobere samo da se zatare naš mlil' jezik u crkvi i morda-da ga mrže. Svuda iz crkve se ga iztiska i se ga madojševava latinskim; ali neka znađu gospođa da će njihovi latinizatori izginuti iz lica zemaljskoga, neostaveć za sobom nego poredno ime u pameti naših potomaka, a naš jezik će ostati jači i će preživiti njihova mila al srdite latinizatora. Svake kvatra i na velike blagdane se običava pobirati milostinija za djecu Koparskoga konvikta i to u crkvi po nalogu dotičnoga svećenika, koji preporučiva svojim, da se dade oblata milostinija, da se daju domaćini za svećenike, jer da tuji čine konfuzion među pukom i da dođu ovama za živiti. (Razumije se Cehi i Slovenci). Molim vas, nije li to krvava uvreda za nas proglašena u crkvi pred oltarom? Dakle oni čine konfuzion među pukom, što govore njegov jezik i čute s njim, a nebi li bilo pametnije reći, da svećenici iz koparskoga konvikta čine konfuzion među pukom, kada tjeraju naš jezik iz crkve, te već jedan iz misijona čini profesijon samo da živa? Našemu svēdenstvu svi vide tri u oku, a svomu nevide gradit. Mi nećemo da nam reku, da smo zlobni da im prebacivamo stvari, za koje mi znamo, i gospodin Flapp to znađe, ali neće valja da znađe. Pa čemu da mi dajemo milostiniju za djecu u konviktu, kada djecu naših ljudi unutra se nezmiluje? Da bi barem svake godine jedno na toliko italijana, na niti toliko ne. Dakle što čemo mi, crkve i obdine davati milostinju, da gojimo s njom svoje neprijatelje, da nas ranarodjuju i moralno ubijaju, kada neće da pravo nauče naš jezik nego ga još mrže? Još misijonari, koji gredu u daleku Afriku među divljake nauče njihov jezik, da laglje su njih šire vjern kršćanstvo, a naši konviktori kako oni poznaju jezik, žalostno je, jer kad se nekoje žiti i crkvi govorniti, čovjek mora si misliti što su oni hotili reći, a ne što su rekli, te naši ljudi kada nebi imali prave vjere, bi se morali iznevjertiti.

Hotete li primjera? Na mjesto reći: ki te je stvorio, reče: ki te je učinio? Isus se je izlega u jasticah, na mjesto Isus se je porodilo u jasticah. Sveti Pava je piša po svemu, na mjesto je piša o svemu. Neću dalje da neudarite u smjeh. Neznamo kako se može takove propovjedi u crkvi držati? Kad bi talijanom u takvom liepom jeziku propovjedali, bi s gnjilima limni i rajčicami u njega bacali, pa bi svi o-bječali iz crkve. Tako izučeni svećenici izadju iz Koparskoga konvikta-kasarna. Ako pa nama nebi povjeravao gospodin biskup, da je tomu tako, mi mu ako želi možemo još i ljepših kazati. A to sve neka bude gospođi na čast i vjekovitu slavu. — Amen.

Franina i Jurina

Fr. Duhtor fritalja, da je otel doma s kozi škocih, da ga ni Kajfina umiril. Jur. Ča mu je dal tađog popit? Fr. Joh ni je, zač nima bran za dat, lego ga je z lepun besedan ovako miril: Dragoj moju duhtor fritalja, niš se nejadi za to, da sa to školani dekorali spređa. Mane su va Pule pul marini dekorali zada više lego tovara Beličevoga, da mi je i danas kumbasice zada poznat, pak sam sejeu živ. Jur. Pak?

Fr. Duhtor fritalja se je kišelo nasmi i hitil mo flajdnu, da malo žutjaki ostrže, a čem je Kajfina gospođi obedval.

Različite vesti.

Zlatnu misa, priređeni će u ovom rodnom mjestu u Zamju dječim starina velečasni g. Antua Pavič, umirovljeni kapelan, dne 3. oktobra, u nedjelju presvetoj Ruzarja. Naše iskrene čestitke!

Odbor političkoga društva „Edinost“ obziřavati će u subotu dne 2. oktobra u 7 sati na večer redovitu sjednicu, na koju se ga: odbornici i zamjenici ovim pozivlju.

C. kr. profesor „panslavist“ Ovdasnje glasilo krivopisnih židova, govoreć u broju 27. t. mj. o premještenju c. k. profesora na državni gimnaziji u Pali g. Kosa iz Pale u Spjjet, gdje je imenovan ravnateljem na tamošnjoj gimnaziji; piše, da se veseli premještenju toga panslavista. Došao glasilo prolazi kroz cenzuru c. k. drž. odvjetništva u Trstu, koje nije našlo ništa kažnjiva u onom nazivu, odakle sudimo, da se može bez ikakve pogibelji nazivati: „c. k. činovnik „panslavist“.

Izbor delegata u carevinskom vieću. Prošle subote obavio se u carev. vieću izbor delegata za pojedina pokrajine. Za austrijsko Primorje t. j. za Goricku, Trst i Istru izabrani su sami talijanski zastupnici, i tako ogromna većina pučanstva Primorja t. j. Hrvati i Slovenci neimaju nijednoga svoja delegata. To je posljedica, zadnjih izbora za carevinsko vieće, kod kojih su Talijani pomogli izvistišnih krugova došli do većina protupravno i nezakonito. Za Goricku izabran je u delegaciju zast. Verzegnassi, zamjenik Lenassi. Za Trst zast. Baseni, zamjenik Horis. Za Istru zast. Gambini, zamjenik Bartoli. Dalmaciju zastupati će u delegaciji zastupnik dr. Bulat, Kranjsku dr. Šusteršič.

Po pripadnosti sastavljeni su delegacije: oravak: Českom klubu pripada 9 delegata; poljskom klubu 6 delegata; českom konzervativnom veleposjedu 3; srećkistu 1; kat. pučkoi stranci 4; slovenskoj kršćansko-narodnoj svazi 3; njemačkoj pučkoj stranci 4; kršć. socijalisti 2; njem. liberalnoj stranci 1; ustavovjernom veleposjedu 2; talijanskom klubu 4.

Žalostan odziv. U broju 31. „N. S.“ bijaše tiskan poziv Istrana „Hrvoci i Hrvosje Istranica, da se nadje bar 100 Hrvata, koji će se obvezati, da će plaćati za Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru“ 1 forint na mjesec dok im to budu sile dopuštala. Sto mislite, koliko se tih prinostika do sada prijavilo? Cigljih 5 (slovom pet)! Priznajemo, da je to znatna zrtva, ne toliko radi iznosa, koga bi se žrtvovalo, koliko radi pažnje, da se te prinose točno šije. Na „omnino vincit voluntas“ pa ni se i tu moglo žrtvovati malo više pažnje i brige za našu „Družbu“, koja zaslužuje svaku zrtvu. Začudno nam je, da se kroz sve ove praznike nije u nijednom kraju široke hrvatske domovine, osim u Požezi, priredila nijedna zabava na korist naše „Družbe“. Ipak imade u svim krajevima naše mile domovine mnogo mladeži, djeka srednjih i visokih skola, koji bi mogli takvih zabava više i bez ikakve muke prirediti. Zalostno doista! U ostalom još je doba, samo napried, pa će se dati još stogod prirediti, da se nebudu reklo, da naša mladež nije poirtvovna ni radina. Iz Sajini, občina Barban. Javljamu Vam rodostnu viest, da je volja puka i naša sveta stvar pobjedila. U nedjelju je naš novi kapelan sa oltara narjestio puku „da mu je opet slobodno pjevati po slovenski“. Veselje u naroda neopisivo! Nas ljubljani i nezaboravni kapelan g. Vrba tako je najljepše osvećen za sve, što je pravedan pretrpio; a sramota je pala, na njegove i narodne neprijatelje i protivnike našega pjevanja u crkvi.

Iz Kastavske občine pišu nam 28. t. mj. Dne 6. t. mj. dielio je presvi. gosp. biskup Sterk sv. bernu u susjednom Brguncu. Narod ga srdučno dočekao i pozdravio pod slavolikom, otkičanim zastavami i napisom: „Dobro došao“. U ime občine dočekao ga i poćdravio naš velevidralni načelnik g. Jelusić. Vraćajući se iz Brguda u svoje rodno mjesto, pogotju je presvi. g. biskup crkvicu sv. Josipa na Brečih.

Na Kuzminju blagoslovili su na groblju brguskom crkvicu sv. Nikole, koja je puk pravio svojim troškom. Bilo je opet zastava i streljanja iz mžara i veseloga puka.

Ovih dana upisao je ravnatelj pučke škole u Kastvu, veleč. N. Butkonić Danica Piaz, sirotu po ptk. učitelju Piazu, kao njezin tutor, u prvi razred gimnazije u Sejuju. Ovo je dakle, g. uredniče, sa Vašom nebjakijom Milenom druga gimnazijalka porieklom iz naše obdine.

Ovud je narod potrgao grozdje, ali ga bijaše još manje nego li prošle godine. Vino

biti će vrlo dobro. Šteta što bijaše naravno
bad smo trgati dobiti je, sada suho i topla
bano uariet ljeta.

Iz Opatije pišu nam 20. t. m. Učitelj
talijanske paralele u Opatiji obišao je
prije početka školske godine mnoge Opa-
tijske i Voloske pragove nagovarajući ljude,
da šilju svoju djecu u talijansku paralelu
u Opatiji, jer da bi ta škola radi nedo-
stajnog broja djece mogla propasti. Ne-
znamo dali je zadržao učitelja, da ide po
kućama agitirati i nagovarati ljude, pa ču-
kamo, da nas o tomu obavijesti sl. c. k.
kot. školske vijeće u Voloskom. Znamo
samo, da se usudi koji učitelj hrvatske
narodnosti onakva šteta raditi, što čini taj
talijanski učitelj u Opatiji, bio bi već
davno dobio ošid. Ali ovako? Da, kaže
gospoda na Voloskom: „quod licet Jovi
non licet bovi. Dapače usljed te agitacije
talijanskog učitelja u Opatiji poslaše ta-
kođer iz Voloskoga neke obitelji svoju
djecu u opatijsku talijansku školu, što je
po našem sudu protuzakonito. Naši nepri-
jatelji mogu nšiti zakon gdje i kada im
volja, a mi, da nemožemo zahtijevati, da
sa zakonu vrši!

I ta je lepa! Vidjat ćemo dok će to
trajati.

U Opatiji je upraviteljem pošte i br-
zovanja neki *Cheniere*. Na toga se gospo-
đina njegovi podložnici tuže. Veli se, da
ja neprijazan i ostar u saobraćaju sa po-
dložnicima činivati. Preporučamo slav-
nratnostivostu pošta i brzovanja u Trstu,
da ga malo poduci o prijaznosti. Nije
čovjek „da“, koji se liepo nosi, nego je
onaj „da“, koji se „fino“ ponaša. Za danas
o tome dosti, a daskora javit ćemo vam
još kojesta.

Glavna skupština „Krkke gospodarske
zadruga“ neće se održavati u Vrbniku dne
15. oktobra, kako bijaše oglašeno, nego 14.
oktobra, na što upozoravamo sve gg. članove.

Iz Voloskoga pišu nam 27. t. m. Drug
druga i u crkvi nađe, kaže naša poslovi-
ca. Kad se je onomad radilo o tomu, tko da
preuzme potrošarion, obletali su po kastavšini
Nino Rošin i jedan bivši *Gorupov* činovnik.
Kad se ih upitalo za koga rade i da li je
Krstić s njima, stali bi dokazivati, kako ne-
ma *Krstić* kod toga ništa, ma baš ništa,
kako neima on ni pravo u to se pačati.
Rekao je dapače *Nino* kod *Bnas*, da pro-
kleta bila ona ura, kad je došao smutljivac
Krstić na Kastavščinu. Na Voloskom se pako
vidilo za koga je radio *Nino*! Al su tiči ti
mački, svi su učinjeni po jednom kopitu. Ne
samo to, nego kad su ono neki dan naši djaci
Krstića na Voloskom pošteno s jaji namazali,
tko mu je posudio kaput? Tko se je onaj
isti dan s njim vozio u Opatiju? Onaj isti
Nino Rošin! Na Halabuju, gdje je *Nino*
znao, da nije mačaka, zatajio je *Krstića* kao
sv. Petar Isusa, dočim su na Voloskom dobri
i dragi prijatelji. Mi njim na tom ni malo
ne zavidjamo, već jim nazivjomo dobar tek!
Zapamtimo si dobro onu, da ni u moru nitre,
ni u mačku vire. Oni pako naši, koji idu više
puta na Volosko, neko dobro drže na pameti
ovu: Ne nosi noveca onomu, koji s onim nov-
cem kupuje bit, da te s njim tepe i ne hrani
na njeđrih zamija, koja će te kasnije ugriziti!
Držimo se urjek i posruda one zlate: Svoj
k svomu!

Pače Vica.
Nesreća na Riecl. Nakon mušne i du-
gotrajne radnje pošlo je napokon za rukom
povratni potonuli parobrod „Ika“ iz mora. Od
25. utopljenika našlo se je do sada 11 je-
šina. Kapetan *Forenpocher* biti će pušćen na
slobodu. Englezki parobrod *Thiria* položio je
u Mjehču veliku novčanu kauciju, da je uz-
mogao dalje ploviti. Sad vodi strogu izragu.

Za družbu sv. Cirila i Metodja u Istri.
Prigodom vječanja gospodice Antonije Strati-
čić sa vrednom mladicom Karlom Pausić, e.
kr. ključanikom iz Idrije, sabralo se na
zdravica g. Fr. Voiniče kod strabenog stola
u Juršiću za družbu sv. Cirila i Metodja
for 7. — Živili takovi stravoti i dao Bog, da
bi se množili elčini.

Izvjeste o sjednici obč. zastupstva u Ka-
strvu, održanoj dne 24. junija 1897.

Sa zahvalom primili smo od sl. glavara-
stva u Kastvu gornje „Izješke“, koje prepo-
ručamo svim občanarom one drevne naše
občine.

Nagrade govodom Na izložbi 1897. godine
držanoj u Krku dne 1. rujna 1897. bile su
podijeljene sljedeće nagrade: I. za bi-
kove Lva nagrada Depicolzuanu Ivu Niko-
vom iz Vrha for. 85, II. ga nagrada Ma-
tateštinu udovi Jeli p. Iva iz Sušana for.
30 III. ga nagrada Zgaljiću Iva pok. Iva iz
Zgaljiću for. 15. II. za krave I. nagr. Jurasiću
Fr. pok. Petra iz Linardiću for. 25, II. na-
grada Žužić Antonu pok. Iva iz S. Fuskice
for. 20, Dvie III. ga nagrade Brantu Niku
p. Iva iz Korniča i Sparožiću Brauu Ivovu
iz Vrbnika svaki po for. 10. III. za telice

Lva nagrada Hrziću Tomu iz Ljutiću for.
20, Dvie II. ga nagrade Radčić Antonu
pok. Antona iz S. Vida i Milčeviću Antonu
iz Zidariću svaki po for. 15, III. nagrada
Prendiviju Matu p. Antona iz Bajčić for.
10. IV. za par volova Lva nagrada Depi-
colzuanu Niku p. Iva iz Vrha for 25 II. ga
nagrada Radiču Niku pok. Iva iz sv. Vida
for 20. Prbližili su se nagradi i pohval-
jeni su: 1. za bikove: Kvasić Niko p.
Nika iz Laktartina; 2. za krave: Brant
Niko pok. Iva iz Laktartina, Radić Miho-
vilić pok. Mata iz Radčić i Buić Ivan Anto-
nov iz Milohnić; 3. za telice: Veljačić
Pave iz Ostrobradiću, Žic Niko pok. Iva
iz Garice, Grđinić Iva p. Iva iz Sv. Vida,
Linardić Iva p. Nika iz Linardiću i Mar-
čulić Silvestar iz Škrba. Hvalavredno je
što bijaše izložba obitato posjećena, te se
nadamo, da će naš puk potrebit i važnost
ovakvih izložba sve to više cijeniti.

Hrvatski jezik i častnici vojne morna-
rice. Iz Pale pišu nam pod gornjim naslo-
vom koliko sliedi: Došao je strogi nalog
iz Beča na admiralat, da svi častnici mo-
raru što prije naučiti temeljito hrvatski je-
zik. Za olahkotiti učenje ustrojena su dva
tečajja: prvi za one častnike, koji malo po-
znavaju naš jezik, a drugi za one, koji
ga prilično dobro znadu. Prve će učiti vič.
gosp. *Karlo Pejičić*, a druge vič. *Emil Du-
misp*, oba kapelani mornarice. Svi častnici,
koji se nalaze u Pali, obvezani su pohla-
đjati te tečajje, i uspjeh učenja uplivat će
na njihovo promaknuće. Govori se, da će
se malo po malo izkjučiti iz mornarice
talijanski jezik, koji žalibože još vlada,
i mjesto toga tuđega jezika, uvesti kao
občevni jezik, domaći, hrvatski.

O uvozu svinja u Istru. Poznato je,
da nemogu svinje ili krmoj radi pošalne
već dulje vremena iz Hrvatske, Bosne,
Dalmacije, Kranjske, Stajerske itd. u razne
krajeve Istre. To je velika neprilika za
naš puk, jer ostaje bez smoka i bez gnoja.

Iz Liburnije naprosio nas prijatelj, da
se popitamo kod c. k. namjestništva u
Trstu kako stoji pitanje sa uvozom svinja
u Istru. Evo što smo o tomu doznali.

Iz Hrvatske, Slavonije, Bosne i Ugar-
ske nemogu svinje u naše strane. Iz Dal-
macije mogu po moru, ali se moraju iz-
krcati u Trstu, Pali, Poreču, Rovinju,
Malom Lošnjaju, Krku i Cresu.

Iz Kranjske i Stajerske mogu svinje
iz sliedećih kotara: Postojane, Logatec, Ra-
dovljica, Brnk na Muri, Feldbach, Grac,
Wartberg, Judenburg, Deutsch-Landenberg,
Leibnitz, Leoben, Litzien, Mraun i Weitz.

Pošto je u Kastvu dne 8. oktobra
veliki sajam, na kojem se obično razprodra
mnogo krmaka, obavjestiti ćemo se do tada,
da li je nastala kakva promjena u pre-
poviedu uvoza.

Berba ili trgatva u Istri obavljena je
prošloga i tekucega mjeseca. Obilata trga-
tvo nebijale valjda nigdje; negdje sred-
nja a većinom loša, ali ono što je, svuda
je izvrstne vrsti. Prijatelje molimo, da nam
jave gdje je, koliko i kakva vina na prodaju
da to pribroćimo našim trgovcem na ravnane.
Tako nam je prijatelj javio iz Kaldriških
Lazi (občina Motovnu) da bijaše tako
tako krasno grozdje, da boljega i ljep-
šega nepamte, pak mora i vino biti iz-
vrstno.

(Grom udario u crkvicu) Iz Barseča
pišu nam, da je tamo nedavno jedne noći
udario grom u crkvicu sv. Križa, razru-
pao vrata, razrovao nešto zida, razbio ka-
men od prozora, te iz crkvice odskočio u
muru, a odatle u zemlju. Druge nesreće
nije hvala Bogu bilo.

Kastavske pačuharije. No, sada već
ni trebe obermačku poletovat oko Tali-
jani za dobit ki sold, aš brate moji, mora
ih bit preko tuci. (A ja tuči! Zato nisu mu
morda ovi dni sekvestrali kobilici, prstenu,
urzi i drugo svo njegovo premoženje. Op.
Matešić) Okol česa su se Talijani znojili
i potili leta i leta i špendevali i trošili
tisuća i tisuća, pak svejedno nisu mogli ni-
opravit, to je opravil matuljski mačak, lih
da je jedno dva puta z repom svrknul.
On vam je ljudi moji dragi i srdčan!
„šćeto—neto“ dokazal, da u Istri ni bilo
ni da ne će bit nigdar Hrvati. (Aš je za
pućan. Ča misli, da su svi troušnu pro-
dali za zdalu leći, kako mi? Op. Kajfe)
A mački — to se razume — sve su pri-
jeli za šisto i prekapano zlato, pak da je
banderaš Mateša od straha nego veselja dal
i ono polovicu bradi obrat, ka mu je od
nekidan ostala (Ja mu bezameram. Bolje
gol bit leg da mu se reče: dnga brada,
kratka pamet. Op. Žukvarića) Lego pu-
stimo mi Mateša na mira, neka guli svoju
bradu, pak homo napravo. Tako mačak je
kroz nek sundral svi Hrvati u Istrij. To
je junak atrakto Aleksandar Veli, ki je s
svojom sabljom odvezal „salamenski uzdi“.
Takovemu junaku nad junaci bi treba sto-
rit jedan spomenik da se ovekoveći nje-

gova poršona za vazda vavak i vekom,
Amen! — Alo zaslepljeni *Buzarčani*, pro-
slavite vašega obermačka i spašitelja. Sto-
rite mu jedan spomenik od kakovega ni
što uho oko, oko videlo, ni srce čovečje
pozelelo: — Legro „pustite“, pustite. Kako
se vidi, bi reč, da se, on sam zato više
skrbil, leg svi vi. Zna benj to dobro nla-
doženja Lovrnić. San čul, da se boji, da bi
ga i pu lojnega mogal zasadić pak zato
je je nejdre rekla mačku: kumpare dole,
kumpare gore, hote vi z moje smokvi dole.
(Paran da ja! Op. Lovrinića)

Šte štali mačju, va koj je obermačak
dokaževal, da ni Hrvati u Istrij. Za istinu
reč, to vam je mudra glava vredna *Sala-
manove* bradi i vola škoda, da se mej nami
zgnubja. (Mislim da neće dugo. Jer kako
se čini, reč bi, da se nešto iza gore valja.
Op. Kajfe) To vam je, ljudi moji dragi
mudrac nad mudraci, da mu već mudrost
na nos kaplje. On je rekao, da njena po-
vest all storija ne piše, da je u Istrij Hr-
vati. Na to da mu je *Kajfa* rekao: Ne pi-
šite toga, doktore, jer čete se osramotit
(Bogme rekao sam mu baš tako. Op. Kajfe)
I pobohrića se je oparil na vrelu kašu, da
mu se je valje levi krk osmudil, aš se vas
reč čudi, kako more tako pisat čovek, ki
je po školah razdil više brageš, leg ima
viasi na glave. Ča on da ni nikad čital
vina štore, da je u Istrij Hrvati? (Pustite
ga molim vas. On je čitao samo *štorje* od
mačić i prodanil trbušina. Op. slagara)
Sada, kada mu je „*Sloga*“ s Trsta doka-
zala s talijanskom štorigu, da je i danas
Hrvati u Istrij, *Kajfa* riblje ruki i smeje
se spod brka svojim gončim. Sakrabolj-
ski *Kajfa*, cibore ga pobrale, ma se zna
godit tujoj nesreće.

Potlje još neš govori mačak od neka-
kovega *mašturanoga* vina. Ču čete? Zajik
neće, log na škribnu. Kućeri pogovaraju
se od konji, zidari od kuć, a tako i ostari
od vina. A mačak, ki je *trgovac* s vinom
na veliko, ime prvu i prjalnu reč od vina.
Ava, kakov *trgovac* s vinom na veliko! Ne-
ki dan su zašli va konobu, da mu zamu za
dug to silno vino na veliko. Mislili su
bižni, da će tega bit par vozi, a kada je
bilo, nisu našli lego par liter — osta. Pak
još se štima, da je *trgovac* z vinom na
veliko. Aj po tidevu dušu bi mu lepše pri-
stalo ime: *trgovac* s ostom na malo.

Va svojem študijanjem pisme spominje
ta *trgovac* s ostom na malo i nekakovu
barčicu. Šeš! On pita nekoga, da neka
sine baretu ako ju ima, ja pak den nje-
mu, neka pokaze klobuk ako ga ima.

Ala tristo prazi, kakov *trijatar* je bil
neki dan na Voloskem. (Ala sam ja on
dan pojil više zuća i čemera, leg celo vre-
me, kada su me ono motali po pržuneh
zarad bebi. Op. Matešić) To vam se je zi-
teklo celo Volosko, da se z muhi zabav-
lja. Brižan mačak i *Mateša*, baš su ote-
li zasest kripicu, kada na jedaupnt: hal!
Tužni *trgovac* s vinom na veliko ni imel va
žepu ni dive šestice, da plati dug, pak je
obehene glavi, kako mozar mačak, moral
klipat va Tošinu po najvećoj toplini i da
ga ni neč *Mateša* miriti, ja ne znam ča bi
bil storil. Sigurno nebi mu bilo ni na kraj
pameti prišlo, spet sejuvat onu cestu,
kako je jur svojini.

Ja tako je! Mački su misleli, da te-
beći kapat do sudjega dana. Dajmo njim
muziku, dajmo njim frajat, i verbinije pušit
i na kajli: vino pit i decine sestice hitat
i vijaji dicit i ovo i ono. Aj bi bili bolje
storili, da su, kako reku sturci, šparali
beli novci za crni dani. Lego, to se zna
da nisu takovi bili, aš su misleli, da te
Talijani vavak davat. *Buzarona*! A sada,
kada su Talijani stisnuli svoju mošnjju, po-
čeli su ti mački nekako z nosom zavijati, još
i sam obermačak njim neč strasi i kriči:
kry ni voda. (Ter i taneki ropoče, kad mu
je korito prazno. Op. Matešić) Sada ni kry
voda, ma dokle su davali, onup ni bila
kry samo voda, lego i pomija. Ja, ča mi-
silite? Ja nekem, ter nekem ni bilo
ne zameram. Videli su sirote, da će njim
ki ta dan bubanj pred vrati zaroštat, pak
su se utekli k onemu svecu, pul kega su
misleli pomoći nač. Pak taneki svetac —
pustil jih je na cedile, a bubanj je roštat,
da se je sve treslo. Hvala Bogu od sveh
teh mačeh kapl, samo dva su lišo pasali,
a svem drugem šla je starina al će brzo
poć — fuć. Sada sam *kurižo*, kako te
drugi put kričat, kada budu izbori. Ja ni-
šlim svjejeno, da n-te već vikat: *živita sta-
rina*! A to ne bi šlo od srca ni *Kajfe*,
ni obermačka, ni bisera, ni *gorenjskemu* *ga-
riću*, ni *inžinjera*, ni *pepiću* ni *tušturu*
ni tolikem drugem! Ja bim ih svetovao,
da drugiput kriče: *Propala profukšana*
starina! To bi njim barem sreću godilo.

Juš bim samo rad znat, ča je s tuz
matuljskom školom. (Pitaj ti razdi, ča je
s lanjskem snegom. Op. inžinjera) Ter su
jur zdavni noć za nju nabirali, pak je mi-

slim, da se je već barem moglo *fundamenti*
skopat. Jedan put, dokle je bilo pinezja,
obehoval je mačak, da ču ju na svoji stro-
ški oziđat, a sada, kada je pavčina va
žepu, sve je to nekako zamnklo. Za po-
teštariju va *Rukavce* negovorim. Plani su
već storeni — va prazneh tikvah a kamenje
pripravno — va *Preluka*, gredi i daski —
va *Lisine* već rastu na slavu božju!
Bravo! *Lisina* i *Lužina*, to vam je voče
zabranjeno. Ala ma ču se šivet, kada budu
po njih mački naganjali se za puh! Lego
ja samo pitam, ča te pak dobit oni *mački*,
ki su neč dalje od teh šum, n. p. *Vice*
s *Pehljina*, neki *Široli*, oni s *Kantrici*,
Martin z *Brguda*, i neki s *Klaniza*. (Njim
čemo dat svi dolci od *Rečini* oa *Lisini*.
Op. *Žukvarića*) Ava, mondo toni! Kako
se ti neboh pustija za nos vuć.

Ča se imaš nadat od ljudi, ki si u
svoju starinu profuštali? (Revu opajnu.
Op. bisera) Ja mislim, da niš drugo, lego
da te i tvoju *starinu* vrec pod bubanj.
Vidite *lišljarića*! Ča ai bil od pobohro-
jeđi i od svakega štiman i dobro gledan,
dokle ni se spajdišale s mačkom. A sada?
— *Sirota* nemila žive na tujem. (Niš zato.
Ter živim i ja. Op. *Luštota*) Zato va svem
govorom: Ljudi božji, progledajte okolo
sebe, pak čete videt, kemu ste u *rakab*;
aš bi moglo prit pokajališće, va povra-
tilišće nikad. *Mačji kašaji*.

Očitovanje

glasovitim bilancem: *Krstiću* i *Kružiću*!
Vi protiv mene kuje e svakojake laži,
bezsrupne klevete i izmisliotne, čega vam
ne zamjeram, jer Vi morate jadni misliti,
govoriti i raditi pak i pisati sve onako,
kako to zahtjevaju oni stanoriti burzovni
izvjestaji, što se negdje na Vaš račun sa-
stavljaju; znam i to, da kad biste me hval-
lili, da bi ti burzovni izvjestaji u mjesto
da rastu, naglo padali; a što bi tada bilo
s Vas, jadne kukavice? S druge strane
uvjerem sam, da klevetne mene, uživati i
nekakovu posebnu nasladu.

Jedan, a to je *Krstić* zato, što mu je
donekla mojim uplivom utekla iz ruku po-
teštarija u Kastvu, a sada „*Randa*“ (*Pe-
vereto*!), a drugi — *Krušić* — što ne može
više da na mojem tu u Opatiji provodi
one svoje poznate pikantne zgode. —
I jednomu i drugomu cilj je osobna
osveta, pa im kličem radi toga: samo na-
pried! Lažite, klevetajte, ogovarajte, na-
valjujte kao najpodiže propalce, jer to
mene ne smeta, a narod znae rko i što
sam ja; a tko Vas nepozna, neka se po-
trudi do riečke *police*, i tu će doznati
tko i što sta Vi. — Vi nekoi vatrei Hr-
vati, a danas još vatrejni Talijanci. Kad
nebi drugoga bilo već bi samo zato mo-
raso da se svaki pošten čovjek odvrat od
Vas, od Vaših smradnih izbjugovina i od
gusjnuse Vaše „*Krvarje Sloga*“.

U kraj poturice!
Opatija-Volosko 28 sept. 1897.
Mate Kundić

Priposlanje

Mačjemu crkuru iz *Baderne* u ma-
tuljskom smradu.

Nisam mario dirati u tvoje mačje na-
zore, nu prijatelji me na to sklouše. Na
tvoje ludosti neodgovaram već na lopov-
ske klevete i osvade.
Smradno lažes, da sam ja hotio *pojisti*
Matu Fablu for. 5 i 17% novč čega ne-
češ nikada crni nitkove dokazati.

Što se trije tvoje gadne klevete, da
sam ja nekim do 2 klg. modre galice ma-
nje dao, pozivljam te ovim, da mi dopel-
ješ samo jednoga takroga, pak ča njeđa
i tebe moliti za oproštenje i škodu na-
platiti.

Ti se srdiš radi vode, ali znaj ništa-
roju mačja, da ju drugi aprav radi tebe
dobili nisu. Pak šta će tebi Hrvat. ka voda,
ta ti možeš imati talijanske ili mačje iz
Poreča koliko hoćeš. *Hrvatska* voda nije
za tvoja talijansko-mačja usta; to vriedi za
tebe, za onog — tustoga mačka i za onu
mršavu mačku.

Ovoliko odgovara za sada ovdašnjim
mačičem.

Baderna, 24. sept. 1897.
Aug. Mahnić
konobar „Ist. Vinarke Zadruga“.

Zahvala.

Prigodom dvadesetpetihetice mog
miseničtva i imendana primio sam od
mnogobrojnih prijatelja toliko iskrenih
čestitaka, da mi je nemoguće posebice
svima zahvaliti, toga radi izraznjem
njima ovim putem najtopliju zahvalu
uz najsrdačniji pozdrav.

Berseč, dne 15. sept. 1897.
Rajmund Jelusić, župnik.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara
uredništvo.

